Dosarul nr. 5r-4773/2023
4-23106732-12-5r-25072023

H O T Ă R Â R E

20 martie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Buiucani)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător Tatiana Bivol
Grefier Victoria Roşca
Cu participarea:
Avocatului: Veaceslav Nemerenco
În lipsa:
Petiţionarului *****
Agentului constatator Liliana Ursu

examinând în şedinţă publică, contestaţia depusă de ***** împotriva procesului verbal cu privire la contravenţie şi deciziei de sanţionare seria/nr. MA00015154 din 12 iulie 2023 întocmite în baza art. 368 din Codul contravenţional,

a c o n s t a t a t:

1. Prin decizia agentului constatator Liliana Ursu din 12 iulie 2023, în temeiul procesului-verbal cu privire la contravenţie, ***** a fost tras la răspundere contravenţională în conformitate cu art. 368 Cod contravenţional, fiindu-i aplicată o sancţiune contravenţională sub formă de amendă în mărime de 24 unităţi convenţionale (ce constituie 1500 lei), pentru faptul că, la 12 iulie 2023, ora 10:30, s-a eschivat de a trece examenul medical.

2. Considerând ilegal procesul verbal cu privire la contravenţie şi decizia de sancţionare, la 19 iulie 2023, ***** a depus o contestaţie, prin care a solicitat anularea procesului-verbal cu privire la contravenţie.

3. În şedinţa de judecată agentul constatator Liliana Ursu fiind citată legal la adresa electronica indicată în scrisoarea de expediere, nu s-a prezentat. Prin cerere, înregistrată de cancelaria instanţei la 15 februarie 2023, s-a solicitat amînarea şedinţei de judecată din 13 februarie 2024.

4. Petiţionarul *****, în şedinţa de judecată fiind citat în mod legal despre data, ora şi locul desfăşurării şedinţei de judecată, nu s-a prezentat.

5. Avocatul Veaceslav Nemerenco în interesele ptetiţionarului a solicitat admiterea contestaţiei cu încetarea procesului contravenţional din lipsa faptei.

6. Conform art. 382 alin. (1)-(2), (4)-(5) din Codul contravenţional citarea este o acţiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională asigură prezentarea persoanei în faţa sa pentru desfăşurarea normală a procesului contravenţional. Citarea se face prin invitaţie scrisă, care se înmînează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poştă, prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, prin poştă electronică sau prin alt mijloc în cazul în care autoritatea poate dovedi că citaţia a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate, dar aceasta a refuzat să o primească. Persoana este obligată să se prezinte la data, ora şi în locul indicate în citaţie. În cazul imposibilităţii de a se prezenta,

persoana este obligată să informeze organul respectiv, indicînd motivul, precum şi să convină data şi ora cînd se va putea prezenta.În cazul în care nu anunţă autoritatea despre imposibilitatea de a se prezenta la data, ora şi în locul indicate în citaţie ori în cazul în care nu se prezintă nemotivat, persoana poate fi supusă amenzii judiciare, în conformitate cu art. 201 din Codul de procedură penală, sau aducerii silite. Neprezentarea nemotivată a persoanei nu împiedică examinarea cauzei.

7. Instanţa conducându-se de prevederile art. 455 alin. (2) şi (3) din Codul contravenţional instanţa a purces la examinarea cauzei în absenţa agentului constatator, or, instanţa a înştiinţat prin citaţie participanţii la proces despre locul, data şi ora şedinţei de judecată. Mai mult, prin cererea depusă se confirm că agentul constatator a cunoscut despre data examinării cauzei, însă cererea de amînare a fost depusă ulterior datei şedinţei, conform ştampilei aplicate de către oficiul postal.

8. Potrivit art. 448 alin. (1) din Codul contravenţional contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravenţională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenţionale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de examinare a cauzei contravenţionale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condiţiile art. 447^1 alin. (8).

9. Instanţa constată faptul că, *****, a respectat prevederile normei menţionată mai sus, contestaţia fiind depusă în termen de 15 zile.

10. Studiind materialele cauzei contravenţionale, instanţa de judecată ajunge la concluzia că contestaţia este întemeiată.

11. Potrivit art. 5 alin. (1) Cod Contravenţional nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrşirea unei contravenţii, nici supus sancţiunii contravenţionale decît în conformitate cu legea contravenţională.

12. Conform art. 7 din Codul Contravenţional persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea nomelor prezentului cod.

13. Articolul 8 din Codul Contravenţional stabileşte că persoana este supusă răspunderii contravenţionale numai pentru fapte săvîrşite cu vinovăţie. Este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvîrşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.

14. Prevederile art. 374 alin. (3) Cod contravenţional statuează că procesul contravenţional se desfăşoară pe principii generale de drept contravenţional, în temeiul Constituţiei, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum şi al normelor dreptului internaţional şi ale tratatelor internaţionale cu privire la drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

15. În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul contravenţional constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

16. În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod contravenţional procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

17. La caz, s-a constatat că prin decizia agentului constatator Liliana Ursu din 12 iulie

2023, în temeiul procesului-verbal cu privire la contravenţie, ***** a fost tras la răspundere contravenţională în conformitate cu art. 368 Cod contravenţional, fiindu-i aplicată o sancţiune contravenţională sub formă de amendă în mărime de 24 unităţi convenţionale (ce constituie 1500 lei), pentru faptul că, la 12 iulie 2023, ora 10:30, s-a eschivat de a trece examenul medical.

18. Conform art. 458 alin. (1) din Codul contravenţional examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenţiei imputate; b) existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; c) vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional; d) existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; e) necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale; f) alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei.

19. Din perspectiva Convenţiei Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenţionale pot intra în domeniul penal, în sensul autonom european. Astfel, în materie contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice materiei penale în privinţa dreptului la un proces echitabil, între care şi prezumţia de nevinovăţie prevăzută de paragraful 2 al art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului.

20. Pentru a determina cui îi revine sarcina probei, trebuie să se stabilească mai întâi dacă fapta de care este acuzat petentul constituie „acuzaţie în materie penală", în sensul art. 6 din Convenţie. Criteriile folosite în mod constant în jurisprudenţa Curţii pentru a se vedea dacă o acuzaţie constituie „acuzaţie în materie penală" sunt următoarele: clasificarea faptei potrivit dreptului naţional - dreptului intern, fapta săvârşită de petiţionar atrage răspunderea contravenţională; natura faptei incriminate, dacă se adresează tuturor cetăţenilor şi are aplicabilitate generală; natura şi gravitatea sancţiunii aplicate. În ceea ce priveşte sancţiunea amenzii, elementul esenţial în funcţie de care Curtea analizează aplicabilitatea art. 6 este caracterul preventiv şi punitiv, deci scopul acesteia. Astfel, chiar în ipoteza în care cuantumul amenzii contravenţionale este unul redus, art. 6 va fi aplicabil sub aspect penal, atât timp cât amenda este un mijloc de constrângere a petentului şi o măsură de prevenire a săvârşirii de noi fapte, aceasta neavând, deci, caracterul unei despăgubiri pentru acoperirea unui prejudiciu.

21. Având în vedere cele menţionate mai sus, faptele de care este acuzat petentul reprezintă acuzaţii în materie penală în sensul art. 6 din Convenţie, acesta beneficiind de prezumţia de nevinovăţie, respectiv sarcina prezentării probelor îi revine agentului constatator.

22. Contravenţia prevăzută de art. 368 Cod contravenţional - eschivarea recruţilor şi rezerviştilor de la examenul medical se sancţionează cu amendă de la 12 la 24 de unităţi convenţionale.

23. Articolul art. 378 din Codul contravenţional statuează că în procesul contravenţional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională este obligată să asigure părţilor şi altor participanţi la proces deplina exercitare a drepturilor procesuale în condiţiile prezentului cod. Pe parcursul procesului contravenţional, părţile au dreptul să fie asistate de un apărător (avocat). În momentul pornirii procesului contravenţional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională este obligată să aducă la cunoştinţa persoanei pasibile de răspundere contravenţională dreptul ei de a fi asistată de un apărător. În cel mult 3 ore din momentul reţinerii, persoanei care este pasibilă de sancţiunea arestului contravenţional şi nu are apărător ales i se desemnează, în modul stabilit de art. 167 alin. (1^1) din Codul de procedură penală, un avocat care acordă asistenţă juridică garantată de stat.

24. Totodată, procesul verbal cu privire la contravenţie din 12 iulie 2023 a fost întocmit şi perfectat în absenţa petiţionarului *****, fapt certificat prin semnătura unui martor, însă în lipsa citării legale a contravenientului pentru întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie.

25. Potrivit art. 443 alin. (1) lit. c) şi f), alin. (6), (13) Cod contravenţional procesul-verbal cu privire la contravenţie va cuprinde: numele, prenumele, domiciliul, ocupaţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, datele din buletinul ei de identitate sau, după caz, din alt act care stabileşte identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă; fapta

contravenţională, **locul** şi timpul săvîrşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie. Faptul absenţei persoanei citate în mod legal pentru încheierea procesului-verbal cu privire la contravenţie ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal şi se certifică prin semnătura a cel puţin un martor, indicându-se şi datele de identificare ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon). În cazul imposibilităţii de identificare a unui martor, agentul constatator consemnează în procesul-verbal motivele obiective ale lipsei martorului şi documentează, prin orice mijloace tehnice disponibile (audio/video), refuzul persoanei de a semna procesul-verbal. Copia de pe procesul-verbal se înmînează persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional şi victimei la cerere. În cazul procesului-verbal încheiat în absenţa persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, copia de pe procesul-verbal se înmînează în modul prevăzut la art. 382 alin. (6).

26. Reieşind din procesul verbal cu privire la contravenţie, agentul constatator nu a indicat locul săvîrşirii contravenţiei.

27. În cazul de faţă, caracterul incomplet, neclar şi contradictoriu al procesului verbal cu privire la contravenţie, este atestat nemijlocit prin neconstatarea cu exactitate a locului unde se pretinde a fi comisă fapta incriminată lui *****, în condiţiile în care această omisiune afectează grav fondul cauzei, deoarece nu pot fi stabilite toate împrejurările şi circumstanţele cauzei, nefiind astfel posibilă elucidarea datelor cu privire la locul faptei, ceia ce este parte integrantă iminentă a unui act de înaintare a învinuirii.

28. Conform art. 445 Cod contravenţional, neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a menţiunilor privind numele, prenumele şi funcţia agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunţă la numărul de identificare personal şi la evidenţa automatizată în Registrul de stat al populaţiei, iar în cazul persoanei juridice - lipsa denumirii şi a sediului acesteia, a circumstanţelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenţionale săvârşite şi a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal. Celelalte încălcări ale art. 443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie doar în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei.

29. Din analiza celor mai sus rezultă că, la o stare de fapt relativ concretă cu care a fost sesizată, instanţa de judecată nu poate ajunge decât pe cale de interpretare, iar o eventuală conduită a instanţei în acest sens ar fi inadmisibilă şi ar duce la depăşirea funcţiei judiciare cu care a fost investită, totodată, ar încălca flagrant dreptul la apărare al contravenientului.

30. În acest sens, instanţa urmează să ţină cont de dispoziţiile art. 461 alin. (1) Cod contravenţional prevede că în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art. 441 sau 445 alin. (1), instanţa de judecată încetează procesul contravenţional.

31. Prin omisiunile date s-au neglijat prevederile art. 443 Cod Contravenţional precum şi art. 6 din CEDO, care potrivit concluziilor Curţii Europene în cazul *Ziliberberg contra Moldovei*, la examinarea cauzelor administrative, urmează să fie respectate toate exigenţele ce derivă din prevederile art. 6 CEDO, în special dreptul la apărare, dreptul la translator, dreptul de a prezenta probe, dreptul la o hotărâre motivată din partea organului care s-a expus asupra cazului etc.

32. Prin urmare, din aceste considerente procesul verbal cu privire la contravenţie şi decizia de sancţionare a lui *****, de asemenea, trebuiesc anulate, iar procesul contravenţional încetat din motivul nulităţii procesuluiverbal cu privire la contravenţie.

În baza art. art. 395, 441, 443, 445 alin. (2), 448 şi 462-463 Cod contravenţional, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Se admite contestaţia înaintată de ***** împotriva procesului verbal seria/nr. MA00015154 din 12 iulie 2023 întocmit de agentul constatator Liliana Ursu şi a deciziei de sancţionare în baza art. 368 Cod contravenţional prin care a fost aplicată amendă lui ***** în mărime de 24 unităţi convenţionale (ce constituie 1500 lei).

Se declară nul procesul verbal cu privire la contravenţie nr. MA00015154 din 12 iulie 2023 întocmit de agentul constatator Liliana Ursu şi a deciziei de sancţionare în baza art. 368 Cod contravenţional prin care a fost aplicată amendă lui ***** în mărime de 24 unităţi convenţionale (ce constituie 1500 lei).

Se încetează procesul contravenţional pornit în privinţa lui *****, care se învinuieşte în săvârşirea contravenţiei prevăzute de art. 368 din Codul contravenţional, pe motivul neconsemnării în procesul verbal cu privire la contravenţie nr. MA00015154 din 12 iulie 2023 a datelor şi faptelor indicate la art. 443 Cod contravenţional.

Hotărârea judecătorească contravenţională poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Chişinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani).

Preşedintele şedinţei,
Judecător **Tatiana BIVOL**